

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 91/2025

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Ε΄ Τμήμα)**

Συνεδρίαση της 26^{ης} Νοεμβρίου 2025

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Περικλής Αγγέλου, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, Θεόδωρος Ράπτης, Μαρία-Λουΐζα Μπακαλάκου, Βασιλεία Πελέκου, Αγγελική Αναστοπούλου, Χρήστος Κοραντζάνης, Παντελεήμων Παπαδάκης, Αφροδίτη Καρούκη, Σταυρούλα Καλαμπαλίκη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Επαμεινώνδας Αποστολόπουλος, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτοκόλλου Α.Π.:ΔΙ.Δ.ΕΙΣ.ΕΠ.Γ243451ΕΞ2025/2-10-2025 της Διεύθυνσης Διαδικασιών Εισπράξεων και Επιστροφών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως συμπληρώθηκε με το με αριθμό πρωτοκόλλου Α.Π.:ΔΙ.Δ.ΕΙΣ.ΕΠ.Γ289670ΕΞ2025/20-10-2025 έγγραφο της ίδιας υπηρεσίας.

Περίληψη ερωτήματος: Ενόψει του εκτιθέμενου στο υποβληθέν ερώτημα πραγματικού, ερωτάται α) εάν ποσά, που διανεμήθηκαν στους καταταγέντες δανειστές πριν την τελεσιδικία πίνακα κατάταξης και στα οποία το Ελληνικό Δημόσιο κατατάσσεται πλέον οριστικά δυνάμει αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, μπορούν να αναζητηθούν και εισπραχθούν αποκλειστικά διά της έκδοσης ταμειακής βεβαίωσης σε βάρος των αρχικώς καταταγέντων και οριστικά αποβληθέντων δανειστών, ή και διά της άσκησης ενδίκου βοηθήματος, β) εάν το δικαίωμα του Ελληνικού Δημοσίου να προβεί σε ταμειακή βεβαίωση

των ως άνω ποσών (στα οποία κατετάγη οριστικά κατά μεταρρύθμιση του αρχικά συνταγέντος πίνακα κατάταξης) έχει εν προκειμένω υποκύψει σε παραγραφή, κατ'ορθή δε νομική εκτίμηση του υποερωτήματος εάν το εν λόγω δικαίωμα έχει υποκύψει στην τριετή αποσβεστική προθεσμία του άρθρου 71 παρ.1 εδαφ. γ' του ν.542/1977, και γ) σε περίπτωση που το δικαίωμα του Ελληνικού Δημοσίου δεν έχει υποκύψει στην τριετή αποσβεστική προθεσμία του άρθρου 71 παρ.1 εδαφ. γ' του ν.542/1977, εάν η ταμειακή βεβαίωση του εισπρακτέου ποσού θα διενεργηθεί σε βάρος των αρχικώς καταταγέντων και αμετάκλητα αποβληθέντων δανειστών, σε βάρος του αρχικού συνδίκου πτώχευσης με ενέργειες του οποίου το εισπρακτέο ποσό διανεμήθηκε στους αμετάκλητα αποβληθέντες δανειστές πριν την τελεσιδικία του πίνακα κατάταξης, ή σε βάρος του εν ενεργεία, αντικαταστάτη του αρχικού, συνδίκου πτώχευσης, στη διάρκεια της θητείας του οποίου περατώθηκε η πτωχευτική διαδικασία.

Ιστορικό:

1. Στο παραπάνω ερώτημα της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν δίδεται το ακόλουθο πραγματικό:

Με την με αριθμό 44/ΕΠ/200244/ΕΠ/2002 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αλεξάνδρειας η εδρεύουσα στην Αλεξάνδρεια Ημαθίας οφειλέτρια του Ελληνικού Δημοσίου αγροτική συνεταιριστική οργάνωση με την επωνυμία «...» κηρύχθηκε σε κατάσταση πτώχευσης από τις 29-10-2002.

Επί σκοπώ συμμετοχής του στη διαδικασία διανομής του πλειστηριάσματος ύψους 398.100 ευρώ, που επιτεύχθηκε από τον, επισπευσθέντα από την ενυπόθηκη δανείστρια ανώνυμη τραπεζική εταιρία με την επωνυμία «...» και διενεργηθέντα στις 8-10-2003, αναγκαστικό πλειστηριασμό ακίνητης περιουσίας της ως άνω συνεταιριστικής οργάνωσης, το Ελληνικό Δημόσιο ανήγγειλε ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις του ύψους 1.063.422,30 ευρώ. Επειδή δεν κατετάγη στον με αριθμό 1782/2004 πίνακα κατάταξης που συνέταξε η υπάλληλος του πλειστηριασμού, το Ελληνικό Δημόσιο άσκησε κατ'αυτού την με αριθμό κατάθεσης 1475/TM/149/2004 ανακοπή του ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βέροιας, ζητώντας με τον τρίτο λόγο της να καταταγεί κατ'αποβολή των εργατικών απαιτήσεων ενίων καταταγέντων, ισχυριζόμενο ότι οι εργατικές απαιτήσεις που προέκυψαν κατά το χρονικό διάστημα από την κήρυξη της πτώχευσης (29-10-2002) έως και τη διενέργεια

του πλειστηριασμού (8-10-2003) δεν εξοπλίζονται με το προνόμιο της 3^{ης} τάξης του άρθρου 975 ΚΠολΔ. Επί της ως άνω ανακοπής εξεδόθη αρχικά η με αριθμό 163/2005 παραπεμπτική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βέροιας και εν συνεχεία, αφενός, η με αριθμό 23/2006 απορριπτική απόφαση του Ειρηνοδικείου Αλεξάνδρειας, αφετέρου, η με αριθμό 152/2012 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας, απορριπτική της με αριθμό κατάθεσης 14/15-5-2006 έφεσης του Ελληνικού Δημοσίου. Μετά την, κατ'αποδοχή του 2^{ου} λόγου της με αριθμό κατάθεσης 76/2015 αίτησης του Ελληνικού Δημοσίου, αναίρεση της ως άνω απόφασης δυνάμει της με αριθμό 944/2018 απόφασης του Αρείου Πάγου, το Πολυμελές Πρωτοδικείο Βέροιας, κρίνοντας ως δικαστήριο της παραπομπής την υπόθεση μέσα στα διαγραφόμενα με την ως άνω αναιρετική απόφαση όρια, με την με αριθμό 55/2021 απόφασή του που δημοσιεύθηκε στις 22-12-2021 έκανε μερικά δεκτή την ανακοπή του Ελληνικού Δημοσίου και – κατά μερική αποβολή των καταταγείσων απαιτήσεων ενίων των καθών - το κατέταξε διά του συνδίκου πτώχευσης στο συνολικό ποσό των 85.037,39 ευρώ.

Περαιτέρω, επί σκοπώ συμμετοχής του στη διαδικασία διανομής του πλειστηριάσματος ύψους 1.002.000 ευρώ, που επιτεύχθηκε από τον, επιστευσθέντα από την ενυπόθηκη δανείστρια ανώνυμη τραπεζική εταιρία με την επωνυμία «...» και διενεργηθέντα στις 8-10-2003, αναγκαστικό πλειστηριασμό ακίνητης περιουσίας της ως άνω συνεταιριστικής οργάνωσης, το Ελληνικό Δημόσιο ανήγγειλε ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις του ύψους 1.063.422,30 ευρώ. Επειδή δεν κατετάγη στον με αριθμό 1781/2004 πίνακα κατάταξης που συνέταξε η υπάλληλος του πλειστηριασμού, το Ελληνικό Δημόσιο άσκησε κατ'αυτού την με αριθμό κατάθεσης 1474/TM/148/2004 ανακοπή του ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βέροιας, ζητώντας με τον τρίτο λόγο της να καταταγεί κατ'αποβολή των εργατικών απαιτήσεων ενίων καταταγόντων, ισχυριζόμενο ότι οι εργατικές απαιτήσεις που προέκυψαν κατά το χρονικό διάστημα από την κήρυξη της πτώχευσης (29-10-2002) έως και τη διενέργεια του πλειστηριασμού (8-10-2003) δεν εξοπλίζονται με το προνόμιο της 3^{ης} τάξης του άρθρου 975 ΚΠολΔ. Επί της ως άνω ανακοπής εξεδόθη αρχικά η με αριθμό 162/2005 παραπεμπτική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βέροιας και εν συνεχεία, αφενός, η με αριθμό 22/2006 απορριπτική απόφαση του Ειρηνοδικείου Αλεξάνδρειας, αφετέρου, κατά μερική

παραδοχή της με αριθμό κατάθεσης 13/15-5-2006 έφεσης του Ελληνικού Δημοσίου, η με αριθμό 6/2022 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας που δημοσιεύθηκε στις 8-2-2022, η οποία εξαφάνισε την πρωτόδικη απόφαση, έκανε μερικά δεκτή την ανακοπή του Ελληνικού Δημοσίου και – κατά μερική αποβολή των καταταγισμών απαιτήσεων ενίων των καθών - το κατέταξε στο συνολικό ποσό των 85.037,39 ευρώ.

Σημειώνεται ότι από την αντιπαραβολή αιτιολογικών και διατακτικών προκύπτει ότι οι απαιτήσεις από τις οποίες αποβλήθηκαν οι καθών με τις με αριθμούς 55/2021 και 6/2022 αμετάκλητες, πλέον, αποφάσεις του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας είναι ίδιες.

2. Πριν, όμως, καταστούν οι με αριθμούς 1782/2024 και 1781/2004 πίνακες κατάταξης οριστικοί και, συνεπώς, εκτελεστοί, η υπάλληλος του πλειστηριασμού προέβη σε διανομή των πλειστηριασμάτων. Ειδικότερα, σε χρόνο που εκκρεμούσε η έκδοση τελεσίδικων αποφάσεων επί των ως άνω μνημονευομένων ασκηθεισών ανακοπών του Ελληνικού Δημοσίου, ο αρχικός σύνδικος πτώχευσης με την από 24-10-2007 αίτησή του προς την Εισηγήτρια της πτώχευσης ζήτησε να κηρυχθεί ο υποβληθείς από αυτόν λογαριασμός διανομής εκτελεστός, ώστε να του επιτραπεί να διανείμει σε σαράντα τέσσερις εργαζόμενους της πτωχής συνεταιριστικής οργάνωσης διάφορα ποσά που αντιστοιχούσαν σε ελεγχθείσες και επαληθευθείσες κατά τη διαδικασία της πτώχευσης απαιτήσεις τους.

3. Στην ανωτέρω αίτηση ουδεμία μνεία γίνεται στις ασκηθείσες ανακοπές του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίες, μετά την άσκηση των με αριθμούς κατάθεσης 14/15-5-2006 και 13/15-5-2006 εφέσεων του Ελληνικού Δημοσίου, είχαν καταστεί εκ νέου εκκρεμείς ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας, ενώ στην ίδια αίτηση αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι το Ελληνικό Δημόσιο, αφενός, είχε ασκήσει κατά των με αριθμούς 1782/2024 και 1781/2004 πινάκων κατάταξης δύο ανακοπές, οι οποίες είχαν απορριφθεί με τις με αριθμούς 20/2006 και 21/2006 αποφάσεις του Ειρηνοδικείου Αλεξάνδρειας, αφετέρου, είχε παραιτηθεί από τις εφέσεις που είχε ασκήσει κατά των δύο ως άνω πρωτόδικων απορριπτικών αποφάσεων. Σημειώνεται ότι ο αρχικός σύνδικος πτώχευσης είχε παρασταθεί νομίμως στις 15-12-2005 ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αλεξάνδρειας κατά την εκδίκαση των με αριθμούς 1475/TM/149/2004 και 1474/TM/148/2004 ανακοπών του Ελληνικού Δημοσίου

(με την ιδιότητα, μάλιστα, του αιτούντος-καλούντος), επί των οποίων, όπως προαναφέρθηκε, εξεδόθησαν οι με αριθμούς 23/2006 και 22/2006 απορριπτικές αποφάσεις του ως άνω δικαστηρίου.

4. Με την με αριθμό 9/2007 πράξη της Εισηγήτριας της πτώχευσης έγινε δεκτή η από 24-10-2007 αίτηση του αρχικού συνδίκου, εγκρίθηκε και κηρύχθηκε εκτελεστός ο υποβληθείς απ' αυτόν λογαριασμός διανομής και του επετράπη να διανείμει το ποσό του 1.265.286,37 ευρώ. Στη συνέχεια η υπάλληλος του πλειστηριασμού συνέταξε τις με αριθμούς 3340/20-12-2007 και 3341/20-12-2007 *«πράξεις εντολής πληρωμής εκπλειστηριάσματος και εξόφλησης πίνακα κατάταξης»*, με τις οποίες προέβη στην εξόφληση των μνημονευομένων στις ανωτέρω πράξεις ποσών.

5. Η Δ.Ο.Υ. Βέροιας, στην οποία έχουν μεταφερθεί λόγω συγχώνευσης οι αρμοδιότητες της πρώην Δ.Ο.Υ. Αλεξάνδρειας, με τα με αριθμούς 4441/30-1-2024 και 4435/30-1-2024 έγγραφά της διαβίβασε τόσο στην υπάλληλο του πλειστηριασμού όσο και στον εν ενεργεία σύνδικο της πτώχευσης, αντικαταστάτη του αρχικού από τις 9-8-2011, τις με αριθμούς 55/2021 και 6/2022 αμετάκλητες αποφάσεις του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας, με τις οποίες, ως προαναφέρθηκε, έγιναν μερικά δεκτές οι με αριθμούς κατάθεσης 1475/TM/149/2004 και 1474/TM/148/2004 ανακοπές του Ελληνικού Δημοσίου, ζητώντας τους να ενεργήσουν τα δέοντα επί σκοπώ απόδοσης στο Ελληνικό Δημόσιο των ποσών (85.037,39 ευρώ και 85.037,39 ευρώ) για τα οποία αυτό κατετάγη οριστικά. Επίσης, με το με αριθμό 31160/23-10-2024 έγγραφό της η Δ.Ο.Υ. Βέροιας ζήτησε από τον εν ενεργεία σύνδικο πτώχευσης ενημέρωση για τις τυχόν ενέργειές του επί σκοπώ απόδοσης στο Ελληνικό Δημόσιο του συνολικού ποσού των 170.074,78 ευρώ (85.037,39 ευρώ + 85.037,39 ευρώ).

6. Σε απάντηση των ανωτέρω εγγράφων, η υπάλληλος του πλειστηριασμού με τα από 26-9-2024 υπομνήματά της προς τη Δ.Ο.Υ. Βέροιας (με αριθμούς πρωτοκόλλου εισερχομένων 28833/26-9-2024 και 28834/26-9-2024) ισχυρίστηκε ότι ουδεμία νομική υποχρέωση φέρει για την απόδοση στο Ελληνικό Δημόσιο των αιτούμενων από αυτό ποσών, καθώς κατά σύνηνη εκτέλεση των καθηκόντων της (και δη, *«...κατόπιν αδείας της Εισηγήτριας της πτωχεύσεως...»*, όπως αναφέρει) απέδωσε τα επιτευχθέντα πλειστηριάσματα στον τότε (αρχικό) σύνδικο πτώχευσης, ως μόνο αρμόδιο για τη διανομή τους στους πτωχευτικούς πιστωτές.

7. Περαιτέρω, ο εν ενεργεία σύνδικος πτώχευσης με το από 2-11-2024 απαντητικό έγγραφό του προς τη Δ.Ο.Υ. Βέροιας ισχυρίστηκε ότι δεν δύναται να προβεί σε κάποια ενέργεια για την απόδοση του ποσού των 85.037,79 ευρώ στο Ελληνικό Δημόσιο, καθώς ο ίδιος ουδεμία συμμετοχή είχε στις διανομές των εκπλειστηριασμάτων, οι οποίες διενεργήθηκαν σε συμμόρφωση με τις με αριθμούς 8/2007 και 9/2007 πράξεις της Εισηγήτριας της πτώχευσης, και σε κάθε περίπτωση δεν έχει πλέον τη σχετική αρμοδιότητα, δεδομένου ότι η διαδικασία της πτώχευσης έχει εν προκειμένω αυτοδικαίως περατωθεί λόγω παρόδου εικοσαετίας από την κήρυξή της και ο ίδιος δεν φέρει πλέον την ιδιότητα του συνδίκου.

8. Τέλος, με το με αριθμό πρωτοκόλλου Α.Π.:ΔΙ.Δ.ΕΙΣ.ΕΠ.Γ289670ΕΞ2025/20-10-2025 έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας διαβιβάστηκε η με αριθμό 17/2025 Διάταξη της Εισηγήτριας της πτώχευσης, με την οποία διατάχθηκε η παράταση της πτωχευτικής διαδικασίας έως τις 24-12-2025.

Νομοθετικό πλαίσιο:

9. Στις διατάξεις των άρθρων 525, 528, 534, 542, 580 και 637 του βασιλικού διατάγματος της 19^{ης} Απριλίου/1^{ης} Μαΐου 1835 (Εμπορικός Νόμος) ορίζονταν μεταξύ άλλων τα εξής:

Άρθρο 525

«Πας έμπορος παύων τας πληρωμάς αυτού ή δηλών ενώπιον του γραμματέως του εν άρθρ. 526 (438) πρωτοδικείου ότι αναστέλλει τας πληρωμάς του είναι εν καταστάσει πτωχεύσεως...»

Άρθρο 528

«Η πτώχευσις κηρύττεται δι'αποφάσεως του πρωτοδικείου, είτε επί τη κατά το άρθρον 525 (437) και 526 (438) δηλώσει του εμπόρου, άνευ άλλης τινός αποδείξεως περί της παύσεως των πληρωμών, είτε τη αιτήσει τινός των πιστωτών, είτε και εξ επαγγέλματος...»

Άρθρο 534

«Από της κηρύξεως της πτωχεύσεως πάσα κατά του πτωχεύσαντος αγωγή αφορώσα την κινητήν ή ακίνητον αυτού περιουσίαν, παν μέτρον εκτελέσεως, είτε επί των κινητών, είτε επί των ακινήτων αυτού, εξακολουθούσιν ή επιχειρούνται κατά μόνων των συνδίκων...»

Άρθρο 542

«Καθήκον του εισηγητού είναι να επιτηρή τας εργασίας της πτωχεύσεως και την διαχείρισιν αυτής, επιταχύνων την εκκαθάρισιν, οφείλει να υποβάλλη εις το εμποροδικεῖον, δημοσία συνεδριάζον, έκθεσιν περί όλων των εκ της πτωχεύσεως αναφυομένων διενέξεων της αρμοδιότητος αυτού, διατάσσει τα προς εξασφάλισιν και συντήρησιν της περιουσίας της ομάδος κατεπείγοντα μέτρα, και προεδρεύει των συνελεύσεων των πιστωτών του πτωχεύσαντος...»

Άρθρο 580

«Τα υπό των συνδίκων ή παρ'άλλων δια λογαριασμόν της πτωχεύσεως κατατεθέντα χρήματα αναλαμβάνονται μόνο δι'αδείας του εισηγητού... Ο εισηγητής δύναται να διατάξη ώστε τα χρήματα ν'αποδοθώσιν υπό του ταμείου απ'ευθείας προς τους πιστωτάς της πτωχεύσεως επί τη βάσει λογαριασμού διανομής, συνταχθέντος υπό των συνδίκων και κηρυχθέντος εκτελεστού»

Άρθρο 637

«Εάν αι εργασίαι της πτωχεύσεως δεν δύναται να εξακολουθήσωσι δι'έλλειψιν περιουσίας, το δικαστήριον δύναται, επί τη εκθέσει του εισηγητού και ακουσθέντων των συνδίκων, να κηρύξη και εξ επαγγέλματος την παύσιν των εργασιών της πτωχεύσεως. Εν τοιαύτη περιπτώσει οι πιστωταί αναλαμβάνουσιν την ενάσκησιν των ατομικών αυτών δικαιωμάτων κατά τε του προσώπου και της περιουσίας του πτωχεύσαντος...»

10. Στη διάταξη του άρθρου 1 του **αναγκαστικού νόμου 635/1937** ορίζονταν τα εξής:

Άρθρο 1

«Ο πτωχεύσας από της κηρύξεως της πτωχεύσεως στερείται των δικαιωμάτων α)..., β)..., γ) του ασκείν δημόσιο λειτούργημα οίον του επιτρόπου, κηδεμόνος ενόρκου, συνδίκου, δικηγόρου, δ)...»

11. Στις διατάξεις του άρθρου 2 παρ.2 του **ν.4507/1966** (Α' 71) ορίζονταν τα εξής:

Άρθρο 2

«1..., 2. Ουδείς δικηγόρος δύναται να διορισθή σύνδικος εις πλείονας της μιας πτωχεύσεις. Ο διορισμός των οριστικών συνδίκων γίνεται εκ καταλόγου δικηγόρων περιλαμβάνοντος πάντα τους έχοντας τουλάχιστον τριετή δικηγορικήν υπηρεσία συντασσομένου υπό του Δ.Σ. του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου κατά Σεπτέμβριον εκάστου έτους, παραλειπομένων κατά την σύνταξιν του καταλόγου τούτου των διορισθέντων ως συνδίκων την τελευταίαν διετίαν. Η

παράβασις της διατάξεως ταύτης συνιστά δια τον αποδεχόμενον τον διορισμόν δικηγόρον πειθαρχικόν παράπτωμα τιμωρούμενον δια της πειθαρχικής ποινής προσωρινής παύσεως τουλάχιστον τριών μηνών. Οι Γραμματείς Πρωτοδικών υποχρεούνται όπως καθ'έκαστον μήνα γνωστοποιώσιν εις τους οικείους Δικηγορικούς Συλλόγους τα ονοματεπώνυμα των διορισθέντων οριστικών συνδίκων δικηγόρων ως και τον χρόνον παύσεως των εργασιών εκάστης πτωχεύσεως»

12. Στις διατάξεις των άρθρων 63 παρ.1, 166 παρ.1, 2, και 3, 180, 181, 182 παρ.1, 2 και 3 του προΐσχύσαντος **Πτωχευτικού Κώδικα**, που έχει κυρωθεί με τον νόμο 3588/2007 (Α' 153), όπως το άρθρο 63 ίσχυε στις 9-8-2011, ημερομηνία δικαστικού διορισμού του εν ενεργεία συνδίκου πτώχευσης, τα δε λοιπά άρθρα όπως ίσχυαν κατά τον εν προκειμένω κρίσιμο χρόνο της 29^{ης} Οκτωβρίου 2022, οπότε και συμπληρώθηκε εικοσαετία από την ημερομηνία κήρυξης της πτώχευσης, και ειδικότερα οι μεν παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 166 όπως ίσχυαν αντικατασταθείσες από τις 22-12-2016 με το άρθρο 10 παρ.3 του ν.4446/2016 (Α' 240), η δε παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου όπως ίσχυε αντικατασταθείσα από τις 27-5-2020 με το άρθρο 65 παρ.1 του ν.4689/2020 (Α' 103), ορίζονταν μεταξύ άλλων τα εξής:

Άρθρο 63

«1. Σύνδικος διορίζεται δικηγόρος που έχει τουλάχιστον πενταετή υπηρεσία και κατοικεί στην έδρα του πτωχευτικού δικαστηρίου, από κατάλογο που καταρτίζεται από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο για κάθε ημερολογιακό έτος, με βάση αιτήσεις των ενδιαφερόμενων δικηγόρων. Αν δεν καταρτιστεί κατάλογος, ισχύει αυτός του προηγούμενου έτους και αν δεν υπάρχει καθόλου κατάλογος, το πτωχευτικό δικαστήριο επιλέγει ελεύθερα το πρόσωπο του συνδίκου...»

Άρθρο 166

«1. Αν οι εργασίες της πτώχευσης δεν μπορούν να εξακολουθήσουν, λόγω έλλειψης των αναγκαίων χρημάτων ή ευχερώς ρευστοποιήσιμης περιουσίας, το πτωχευτικό δικαστήριο, μετά από έκθεση του εισηγητή και αφού ακούσει τον σύνδικο, μπορεί, κατόπιν αίτησης του οφειλέτη, πιστωτή ή του συνδίκου ή και αυτεπαγγέλτως, να κηρύξει την παύση των εργασιών της πτώχευσης 2. Στην περίπτωση της παραγράφου 1 περατώνεται η πτώχευση, αίρεται η πτωχευτική απαλλοτρίωση και ο οφειλέτης αναλαμβάνει τη διοίκηση της περιουσίας του. Οι πιστωτές αναλαμβάνουν τα ατομικά καταδιωκτικά μέτρα, εκτός αν ο οφειλέτης

έχει απαλλαγεί σύμφωνα με το άρθρο 169, παύει δε το λειτούργημα του συνδίκου και του εισηγητή. Τα αποτελέσματα αυτά επέρχονται μετά πάροδο μηνός από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 1. 3. Μετά παρέλευση δέκα (10) ετών από την έναρξη της ένωσης των πιστωτών ή την παρέλευση δεκαπέντε (15) ετών από την κήρυξη της πτώχευσης, επέρχονται τα αποτελέσματα της παρ.2. Η περάτωση της πτώχευσης επέρχεται, κατά τη συμπλήρωση της μακρότερης των άνω προθεσμιών, όταν αποδεικνύεται ότι η διαδικασία της πτωχεύσεως είναι ενεργή, υπάρχουν ή αναμένονται καρποί ή/και εκκρεμούν δίκες»

Άρθρο 180

«Ο παρών κώδικας αρχίζει να ισχύει από την 16η Σεπτεμβρίου 2007»

Άρθρο 181

«Με την επιφύλαξη της διάταξης του επόμενου άρθρου, από την έναρξη της ισχύος του παρόντος, καταργούνται: α) το Τρίτο Βιβλίο (άρθρα 525 έως 707) του Εμπορικού Νόμου, β) ο α.ν. 635/1937, γ)...

Άρθρο 182

«1. Ο παρών κώδικας εφαρμόζεται επί των διαδικασιών που αρχίζουν μετά την έναρξη ισχύος του. 2. Οι προϊσχύσασες διατάξεις εξακολουθούν να ισχύουν και να εφαρμόζονται επί των εκκρεμών διαδικασιών... 3. Οι διατάξεις του άρθρου 166 παρ.3 εφαρμόζονται και επί εκκρεμών πτωχεύσεων, εφόσον από την κήρυξη της πτώχευσης παρήλθε διάστημα είκοσι (20) ετών...»

13. Στις διατάξεις του άρθρου 265 παρ.1 του **ν.4738/2020** («Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις», Α' 207), όπως αυτό τροποποιήθηκε στις 23-12-2020 με το άρθρο 83 παρ.2 του ν.4764/2020 (Α' 256) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 38 παρ.5 του ν.4818/2021 (Α' 124), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 265

«1. Καταργείται ο ν. 3588/2007 (Α' 153). Όπου γίνεται αναφορά σε νόμο στον Πτωχευτικό Κώδικα (ν.3588/2007), νοείται ο παρών. Οι εκκρεμείς κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος διαδικασίες του Πτωχευτικού Κώδικα, εξελίσσονται σύμφωνα με αυτόν, εκτός όπου άλλως ορίζεται στο παρόν ή από προϊσχύουσα του ν. 3588/2007 νομοθεσία, σύμφωνα με το άρθρο 182 αυτού...»

14. Στις διατάξεις των άρθρων 325, 919 και 980 παρ.1 και 2 του **Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας** ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 325

«Το δεδικασμένο ισχύει υπέρ και κατά 1) των διαδίκων, 2) εκείνων που έγιναν διάδοχοί τους όσο διαρκούσε η δίκη ή μετά το τέλος της, 3) εκείνων που νέμονται ή κατέχουν το επίδικο πράγμα στο όνομα κάποιου διαδίκου ή διαδόχου του, αδιάφορο αν πρόκειται για σχέσεις εμπράγματα ή ενοχικές...»

Άρθρο 919

«Η αναγκαστική εκτέλεση γίνεται 1) όταν πρόκειται για δικαστικές και διαιτητικές αποφάσεις, υπέρ και κατά των προσώπων έναντι των οποίων ισχύει δεδικασμένο...»

Άρθρο 980 (όπως ίσχυε κατά τον εν προκειμένω κρίσιμο χρόνο, ήτοι στις 20-12-2007, χρόνο κατά τον οποίο διανεμήθηκαν μη νομίμως τα ποσά των πλειστηριασμάτων στους μετέπειτα αμετακλήτως αποβληθέντες από τον πίνακα κατάταξης δανειστές)

«1. Αν δεν ασκήθηκε ανακοπή κατά του πίνακα της κατάταξης, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού διανέμει αμέσως το πλειστηρίασμα. 2. Αν κάποιος από τους δανειστές άσκησε ανακοπή, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού δεν μπορεί να πληρώσει τους δανειστές των οποίων η κατάταξη προσβάλλεται με την ανακοπή. Το δικαστήριο που δικάζει την ανακοπή μπορεί, σε κάθε στάση της δίκης, αν το ζητήσει εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η ανακοπή, να διατάξει να γίνει η πληρωμή με εγγυοδοσία»

15. Στις διατάξεις του άρθρου 73 παρ.1, 4 και 5 του **Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας** ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 73

«1. Αγωγή κακοδικίας κατά δικηγόρου, συμβολαιογράφου, ..., υπάγεται στο κατά τόπον αρμόδιο, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, πολυμελές πρωτοδικείο που δικάζει κατά την τακτική διαδικασία. 2..., 3..., 4. Αγωγή κακοδικίας επιτρέπεται μόνο αν στηρίζεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια ή αρνησιδικία και ο ενάγων ζημιώθηκε από τέτοιες πράξεις ή παραλείψεις, 5. Δεν επιτρέπεται αγωγή κακοδικίας όταν περάσουν έξι μήνες από την πράξη ή παράλειψη που επικαλείται ο ενάγων»

16. Στις διατάξεις των άρθρων 160, 161 παρ.1 και 166 παρ.1 του ισχύοντος **Κώδικα Δικηγόρων**, που έχει κυρωθεί με τον νόμο 4194/2013 (Α' 208), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 160

«1. Ο δικηγόρος, ο οποίος με πράξη, ενέργεια ή παράλειψη του προκάλεσε ζημία στον εντολέα του παράνομα, από δόλο ή βαριά αμέλεια, έχει υποχρέωση να τον αποζημιώσει»

Άρθρο 161

«1. Οι αξιώσεις του προηγούμενου άρθρου παραγράφονται μετά τρία (3) έτη από την πράξη, ενέργεια ή παράλειψη που επικαλείται ο ενάγων»

Άρθρο 166

«1. Οι διατάξεις του Κώδικα είναι ειδικές έναντι κάθε άλλης διάταξης»

17. Στις διατάξεις του άρθρου 2 παρ.4 του ισχύοντος **Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων**, που έχει κυρωθεί με τον νόμο 4978/2022 (Α' 190), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 2

«1..., 2..., 3..., 4. Για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων απαιτείται νόμιμος τίτλος. Με την εξαίρεση των φόρων και των λοιπών δημοσίων εσόδων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, για τα οποία εφαρμόζεται αποκλειστικά ο ως άνω Κώδικας, νόμιμο τίτλο αποτελούν:

α) Τα έγγραφα, στα οποία οι αρμόδιες αρχές προσδιορίζουν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τον οφειλέτη, το είδος, το ποσό και την αιτία της οφειλής, β) Τα δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα, από τα οποία αποδεικνύεται η οφειλή, γ)...

18. Στις διατάξεις των άρθρων 249, 251, 713, 714, 718, 822, 823, 904, 909, 914 και 937 του **Αστικού Κώδικα** ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής:

Άρθρο 249

«Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, οι αξιώσεις παραγράφονται σε είκοσι χρόνια»

Άρθρο 251

«Η παραγραφή αρχίζει από τότε που γεννήθηκε η αξίωση και είναι δυνατή η δικαστική επιδίωξή της»

Άρθρο 713

«Με τη σύμβαση της εντολής ο εντολοδόχος έχει υποχρέωση να διεξαγάγει χωρίς αμοιβή την υπόθεση που του ανέθεσε ο εντολέας»

Άρθρο 714

«Ο εντολοδόχος ευθύνεται για κάθε πταίσμα»

Άρθρο 718

«Ο εντολοδόχος έχει υποχρέωση να παρέχει πληροφορίες στον εντολέα σχετικά με την υπόθεση που του ανατέθηκε και μετά το πέρας της εντολής οφείλει λογοδοσία»

Άρθρο 822

«Με τη σύμβαση της παρακαταθήκης ο θεματοφύλακας παραλαμβάνει από άλλον κινητό πράγμα για να το φυλάει με την υποχρέωση να το αποδώσει όταν του ζητηθεί. Αμοιβή μπορεί να απαιτηθεί μόνο όταν συμφωνήθηκε ή συνάγεται από τις περιστάσεις»

Άρθρο 823

«Ο θεματοφύλακας οφείλει να καταβάλει την επιμέλεια που καταβάλει στις δικές του υποθέσεις. Αν όμως οφείλεται αμοιβή για τη φύλαξη, ευθύνεται για κάθε πταίσμα»

Άρθρο 904

«Όποιος έγινε πλουσιότερος χωρίς νόμιμη αιτία από την περιουσία ή με ζημία άλλου έχει υποχρέωση να αποδώσει την ωφέλεια. Η υποχρέωση αυτή γεννιέται ιδίως σε περίπτωση παροχής αχρεώστητης ή παροχής για αιτία που δεν επακολούθησε ή έληξε ή αιτία παράνομη ή ανήθικη»

Άρθρο 909

«Η υποχρέωση για απόδοση κατά το προηγούμενο άρθρο αποσβήνεται, εφόσον ο λήπτης δεν είναι πια πλουσιότερος κατά το χρόνο της επίδοσης της αγωγής»

Άρθρο 914

«Όποιος ζημιώσει άλλον παράνομα και υπαίτια έχει υποχρέωση να τον αποζημιώσει»

Άρθρο 937

«Η απαίτηση από αδικοπραξία παραγράφεται μετά πενταετία, αφότου ο παθών έμαθε τη ζημία και τον υπόχρεο σε αποζημίωση σε κάθε όμως περίπτωση η απαίτηση παραγράφεται μετά την πάροδο είκοσι ετών από την πράξη...»

19. Στις διατάξεις του άρθρου 18 του **Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα** (α.ν.2783/1941) ορίζονται τα εξής:

«Οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα για την παραγραφή εφαρμόζονται και στις αξιώσεις που έχουν γεννηθεί αλλά δεν έχουν ακόμη παραγραφεί κατά την εισαγωγή του. Η έναρξη όμως, η αναστολή και η διακοπή της παραγραφής κρίνεται ως προς τον πριν από την εισαγωγή του Κώδικα χρόνο, σύμφωνα

με το δίκαιο που ισχύει ως τώρα. Αν ο χρόνος παραγραφής του Κώδικα είναι συντομότερος από αυτόν που προβλέπει το έως τώρα δίκαιο, υπολογίζεται ο συντομότερος, από την εισαγωγή του Κώδικα, και αρχίζει από αυτήν. Στην περίπτωση όμως που ο χρόνος παραγραφής του έως τώρα δικαίου συμπληρώνεται νωρίτερα από το συντομότερο που ορίζεται στον Κώδικα, η παραγραφή συμπληρώνεται μόλις περάσει ο χρόνος παραγραφής του έως τώρα δικαίου»

20. Στις διατάξεις του άρθρου 71 παρ.1 του **ν.542/1977** (Α' 41) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 71

«1. Η βεβαίωσις οιοδήποτε φόρου, τέλους, προστίμου, δικαιώματος ή εισφοράς υπέρ του Δημοσίου μετά των πάσης φύσεως προσθέτων και υπέρ τρίτων, ενεργείται εντός προθεσμίας τριών μηνών από της λήξεως του μηνός εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαιώσεως... Ανεξαρτήτως των υπό του προηγούμενου εδαφίου οριζομένων, η βεβαίωσις δύναται να ενεργηθή και μετά την πάροδον της τριμήνου προθεσμίας και ουχί πέραν των τριών ετών, από της λήξεως του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαιώσεως»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

Σχετικά με το 1^ο υποερώτημα:

21. Από τη διάταξη του άρθρου 2 παρ.4 του ν.4978/2022 προκύπτει ότι νόμιμο τίτλο δυνάμει του οποίου μπορεί να διενεργηθεί ταμειακή βεβαίωση συνιστά, ως δημόσιο έγγραφο, και η δικαστική απόφαση από την οποία αποδεικνύεται συγκεκριμένη οφειλή έναντι του Δημοσίου. Συνεπώς, και οι με αριθμούς 55/2021 και 6/2022 αμετάκλητες αποφάσεις του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας, δυνάμει των οποίων το Ελληνικό Δημόσιο κατετάγη οριστικά στα αναφερόμενα στο διατακτικό τους ποσά κατ'αποβολή των καθών-εργαζομένων, αποτελούν κατ'άρθρο 2 παρ.4 περ.β' του ν.4978/2022 νόμιμους τίτλους δυνάμει των οποίων μπορεί να διενεργηθεί ταμειακή βεβαίωση, δεδομένου ότι αποτελούν δημόσια έγγραφα από τα οποία αποδεικνύεται η ύπαρξη βέβαιων

και εκκαθαρισμένων οφειλών έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. Παρά το γεγονός ότι με τις ως άνω αποφάσεις διατάσσεται η κατάταξη του Δημοσίου διά του συνδίκου της πτώχευσης, οι ταμειακές βεβαιώσεις δύνανται να εκδοθούν σε βάρος των εργαζομένων, καθώς μετά το αμετάκλητο των ανωτέρω αποφάσεων το συνολικό παρανόμως διανεμηθέν ποσό, αποσπώμενο από την πτωχευτική περιουσία,¹ κανονιστικά έχει ήδη μεταστεί στη δικαιοκτησία του Ελληνικού Δημοσίου, και συνεπώς η προκείμενη εκτέλεση δεν αφορά την πτωχευτική περιουσία, αλλά αποκλειστικά και μόνο αξίωση του Δημοσίου έναντι των παρανόμως λαβόντων και οριστικά αποβληθέντων τρίτων αναγγελλέντων δανειστών.² Εξάλλου, όπως αναπτύσσεται κατωτέρω, οι αρχικώς καταταγέντες και αμετακλήτως αποβληθέντες δανειστές είναι αυτοί που έχουν καταστεί πλουσιότεροι έναντι του Ελληνικού Δημοσίου χωρίς νόμιμη αιτία. Σε βάρος εκάστου εργαζόμενου θα βεβαιωθεί ταμειακά το συνολικό ποσό που αντιστοιχεί στις απαιτήσεις του που αποβλήθηκαν οριστικά δυνάμει των με αριθμούς 55/2021 και 6/2022 αμετάκλητων αποφάσεων του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας και για τις οποίες είχε παρανόμως ικανοποιηθεί πριν την τελεσιδικία των με αριθμούς 1782/2024 και 1781/2004 πινάκων κατάταξης της υπαλλήλου του πλειστηριασμού.

22. Περαιτέρω, από τα άρθρα 325 και 919 ΚΠολΔ προκύπτει ότι αναγκαστική εκτέλεση διενεργείται κατ'αρχήν υπέρ και κατά των προσώπων έναντι των οποίων ισχύει το δεδικασμένο, ήτοι υπέρ και κατά των προσώπων που αναφέρονται στην απόφαση ως δικαιούχοι της επιδικασθείσης απαίτησης και ως υπόχρεοι για την ικανοποίησή της. Και ναι μεν, όπως γίνεται δεκτό (βλ. Ι.

¹ Το ότι το συνολικό παρανόμως διανεμηθέν ποσό είχε ήδη εκφύγει οριστικά της πτωχευτικής περιουσίας αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι ούτε ο σύνδικος της πτώχευσης (για λογαριασμό της πτωχής) ούτε η πτωχή άσκησαν ανακοπή κατά των με αριθμούς 1782/2004 και 1781/2004 πινάκων κατάταξης.

² Με την ΑΠ 765/2002 έχει γίνει δεκτό ότι με αγωγή, η οποία κατ'άρθρο 1004 παρ.1 εδαφ.α' ΚΠολΔ, όπως αυτό ίσχυε πριν την τροποποίησή του με το άρθρο 4 παρ.28 του ν.2298/1995, ασκείτο κατά υπερθεματιστή που δεν είχε εμπροθέσμως καταβάλει το πλειστηρίασμα, νομίμως ζητείτο η καταβολή απευθείας στον ενάγοντα-αναγγελλέντα δανειστή του ποσού για το οποίο αυτός είχε καταταγεί, ενώ σε περίπτωση που δεν είχε ακόμη συνταχθεί πίνακας κατάταξης νομίμως ζητείτο η καταβολή του συνολικού πλειστηριασμού στον υπάλληλο του πλειστηριασμού, ώστε αυτός να προχωρήσει στη διαδικασία της κατάταξης. Ακόμη όμως και στη δεύτερη περίπτωση η αγωγή δεν ήταν πλαγιαστική, καθώς όπως έγινε δεκτό με το αιτιολογικό της ανωτέρω απόφασης, «ο δανειστής, ζητώντας δικαστική προστασία, ασκεί αποκλειστικά και μόνο δικό του δικαίωμα και όχι δικαίωμα του καθού η εκτέλεση οφειλέτη, ενώ στην περίπτωση κατά την οποία ζητείται η προς τον υπάλληλο του πλειστηριασμού καταβολή τούτο γίνεται όχι διότι ασκείται πλαγιαστικώς δικαίωμα, αλλ'απλώς και μόνο επειδή αυτό είναι αναγκαίο, για να προχωρήσει ο εν λόγω υπάλληλος στη διαδικασία της κατάταξης».

Μπρίνιας, Αναγκαστική Εκτέλεσις, Β΄ Έκδοσις, τ. Α΄, σελ.253, αριθμ.93), μη δικαιούχοι και μη υπόχρεοι διάδικοι, όπως για παράδειγμα ο σύνδικος πτώχευσης, νομιμοποιούνται ενεργητικά και παθητικά στην αναγκαστική εκτέλεση, τούτο όμως συμβαίνει μόνο στην περίπτωση που η αναγκαστική εκτέλεση διενεργείται προς το συμφέρον ή σε βάρος της πτωχευτικής περιουσίας, και όχι, όπως εν προκειμένω, όταν η εκτέλεση διενεργείται σε βάρος τρίτου και όχι σε βάρος της πτωχευτικής περιουσίας. Εξάλλου, η εξαιρετική νομιμοποίηση του συνδίκου ως μη δικαιούχου ή μη υπόχρεου διαδίκου συνιστά αυτόθροη συνέπεια της πτωχευτικής απαλλοτρίωσης, της αυτοδίκαιης δηλαδή από την κήρυξη της πτώχευσης αποστέρησης του πτωχού, αφενός, από την εξουσία διοίκησης (διαχείρισης και διάθεσης) της πτωχευτικής περιουσίας, αφετέρου, από την ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση διεξαγωγής δικών που αφορούν την πτωχευτική περιουσία, και συνεπώς στην προκειμένη περίπτωση που η εκτέλεση δεν στρέφεται κατά της πτωχευτικής περιουσίας αλλά κατά τρίτων παρανόμως εισπραξάντων δεν δύναται η ταμειακή βεβαίωση να εκδοθεί σε βάρος του συνδίκου της πτώχευσης.

23. Μετά την οριστική αποβολή τους από τους συνταγέντες πίνακες κατάταξης για συγκεκριμένα ποσά, οι καθών-εργαζόμενοι έχουν καταστεί χωρίς νόμιμη αιτία πλουσιότεροι σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου όσον αφορά τα ποσά αυτά, και συνεπώς υποχρεούνται σε απόδοσή τους, ενώ το Δημόσιο δύναται να ασκήσει κατ'αυτών αγωγή αναζήτησης των συγκεκριμένων ποσών δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 904 και επ. του Αστικού Κώδικα με αίτημα την απόδοση στο ίδιο του, παράνομου πλέον, πλουτισμού.³ Από τα άρθρα 249 και 251 ΑΚ συνάγεται ότι ο χρόνος παραγραφής της αξίωσης από τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού είναι εικοσαετής και εκκινείται από τη στιγμή που ο πλουτίσας-εναγόμενος αποκόμισε την ωφέλεια σε βάρος του ενάγοντος, ακριβέστερα δε από τη στιγμή που θα πληρωθούν όλοι οι όροι της διάταξης του

³ Για το ότι οι εν προκειμένω αποβληθέντες από τους πίνακες εργαζόμενοι είναι αδικαιολογήτως πλουτίσαντες έναντι του Ελληνικού Δημοσίου και όχι έναντι της πτωχής, βλ. ΑΠ 352/2020, ΠολΠρΑθ 1604/2011 (ad hoc), αλλά και ΑΠ 934/1988, ΕφΑθ 6741/2008, ΕφΠειρ 470/1992, με τις οποίες έχει κριθεί ότι σε περίπτωση μη άσκησης ανακοπής κατά πίνακα κατάταξης, η επαύξηση της περιουσίας του δανειστή κατά το μέρος του πλειστηριάσματος που έλαβε, με αντίστοιχη τυχόν ματαίωση ανάλογης επαύξησης της περιουσίας άλλου αναγγεληθέντος δανειστή, έχει, ανεξάρτητα από την ορθότητα της γενόμενης κατάταξης, νόμιμη αιτία και συνεπώς δεν γεννάται αξίωση από αδικαιολόγητο πλουτισμό. Για το ότι αξίωση αδικαιολόγητου πλουτισμού γεννάται και στην περίπτωση εκτέλεσης εκτελεστού τίτλου που μεταγενέστερα ανετράπη κατόπιν άσκησης ανακοπής ή ενδίκου μέσου βλ. ΑΠ 1217/2019, 286/2005.

άρθρου 904 ΑΚ και θα είναι δυνατή η δικαστική επιδίωξη της αξίωσης (ΑΠ 1348/2023, 1518/2021, 1230/2017). Δεδομένου ότι οι διανομές των πλειστηριασμάτων στους αμετακλήτως αποβληθέντες εργαζόμενους, όπως συνάγεται από τις με αριθμούς 3340/20-12-2007 και 3341/20-12-2007 πράξεις εντολής πληρωμής και εξόφλησης των πινάκων κατάταξης έλαβαν χώρα στις 20-12-2007, η αξίωση του Δημοσίου για την αναζήτηση του πλουτισμού παραγράφεται στις 21-12-2027.

24. Περαιτέρω, από τα άρθρα 580 του ΕμπΝ και 1 του α.ν.635/1937 συνάγεται ότι ο σύνδικος πτώχευσης ασκεί δημόσιο λειτούργημα έλκοντας τη νομιμοποίησή του από τον δικαστικό διορισμό του, κατά δε την άσκηση των καθηκόντων του υπόκειται στην εποπτεία και την πειθαρχική εξουσία των δικαστικών οργάνων της πτώχευσης, δεσμευόμενος από τον σκοπό της πτώχευσης. Από τη φύση του λειτουργημάτος του και μόνον, και παρά την απουσία ρητής νομοθετικής πρόβλεψης στον ΕμπΝ, συνάγεται ότι ο σύνδικος πτώχευσης σε περίπτωση παράβασης υποχρεώσεων σύμφυτων με το λειτούργημά του – εκτός από ποινική και πειθαρχική - υπέχει και αστική ευθύνη, και δη ευθυνόμενος προς καταβολή αποζημίωσης και με την προσωπική του περιουσία, τόσο έναντι του οφειλέτη-πτωχού και της ομάδας των πτωχευτικών πιστωτών προς αποκατάσταση ζημίας που επέρχεται συλλογικά στην πτωχευτική περιουσία (π.χ. από παραμέληση συντήρησης ή επισκευής πράγματος της πτωχευτικής περιουσίας, από παραμέληση είσπραξης απαιτήσεων του οφειλέτη, από παραμέληση άσκησης αγωγής διάρρηξης απαλλοτρίωσης αντικειμένου της πτωχευτικής περιουσίας, από μη συνετή διαχείριση της πτωχευτικής περιουσίας, από εξακολούθηση ζημιογόνου επιχειρηματικής δράσης, από παραπλανητική απεικόνιση των οικονομικών της πτώχευσης) όσο και έναντι μεμονωμένων πιστωτών για αποκατάσταση ζημίας που υφίστανται αυτοί ατομικά (π.χ. από παραμέληση αναγγελίας απαίτησης πτωχευτικού πιστωτή σε πλειστηριασμό επισπευδόμενο από ενέγγυο πιστωτή, από αδυναμία ικανοποίησης απαίτησης πιστωτή λόγω παράνομης διανομής πλειστηριάσματος σε έτερο πιστωτή με ασθενέστερο προνόμιο, ή λόγω παράνομης πρόωρης διανομής πλειστηριάσματος πριν την τελεσιδικία του πίνακα κατάταξης ή του λογαριασμού διανομής) [ΑΠ 1962/2017, ΕφΑθ 8392/1999, 467/1976].

25. Η ευθύνη του συνδίκου προς αποζημίωση θεμελιωνόταν υπό το νομοθετικό

καθεστώς του ΕμπΝ είτε στις διατάξεις των άρθρων 528, 534, 550, 574 και 625 του ίδιου του ΕμπΝ είτε στις διατάξεις των άρθρων του Αστικού Κώδικα για την εντολή (άρθρα 713 επ., και ειδικά στο άρθρο 714), ενώ πρόσφορες για τη νομική θεμελίωση της σχετικής ευθύνης είναι και οι διατάξεις των άρθρων του Αστικού Κώδικα για τη διοίκηση αλλοτρίων (άρθρα 730 επ., και ειδικότερα τα άρθρα 731 και 734), χωρίς να αποκλείεται η στοιχειοθέτηση αδιοπρακτικής ευθύνης δυνάμει του άρθρου 914 του Αστικού Κώδικα (ΑΠ 1962/2017 και Α. Πλεύρη, Μη δικαιούχοι και μη υπόχρεοι διάδικοι στην πολιτική δίκη, 2014, σελ. 110-111).

26. Από τις διατάξεις των άρθρων 713 και 714 ΑΚ συνάγεται ότι ο εντολοδόχος οφείλει να διεξαγάγει την ανατεθείσα σ' αυτόν υπόθεση, να πράξει δηλαδή για λογαριασμό του εντολέα του ό,τι υποσχέθηκε και επιβάλλει η φύση της ανατεθείσας σε αυτόν υπόθεσης, ευθυνόμενος για κάθε πταίσμα. Έτσι, κατά την εκτέλεση της εντολής αξιώνεται, όχι ο μειωμένος βαθμός επιμέλειας των λοιπών χαριστικών συμβάσεων (δόλος ή βαριά αμέλεια), αλλά, λόγω του εμπιστευτικού χαρακτήρα της εντολής, η αυξημένη επιμέλεια κοινού οφειλέτη, και ο εντολοδόχος σε περίπτωση μη εκπλήρωσης ή πλημμελούς εκπλήρωσης της σύμβασης ή παράβασης των νόμιμων υποχρεώσεων του ευθύνεται να αποκαταστήσει την οφειλόμενη σε πταίσμα του θετική ή αποθετική ζημία του εντολέα σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 297, 298, 330 και 335 ΑΚ. Ως θετική ζημία λογίζεται η ελάττωση της περιουσίας του εντολέα. Ο εντολοδόχος κατά την εκτέλεση της εντολής οφείλει, συνεπώς, όχι μόνο να απέχει από κάθε δόλια ενέργεια, αλλά και να καταβάλει την επιμέλεια που καταβάλλει στις συναλλαγές ο συνετός άνθρωπος, ευθυνόμενος διαφορετικά και για ελαφριά αμέλεια. Το πταίσμα του εντολοδόχου, και επομένως η κατ' άρθρο 714 ΑΚ ευθύνη του προς αποζημίωση τεκμαίρεται από τη μη τήρηση των υποχρεώσεων του προς εκπλήρωση της εντολής (ΑΠ 2212/2014, 1082/2013, 1115/2003).

27. Οι «συμβάσεις» εντολής μεταξύ πτωχού και συνδίκου, αφενός, γενικού προνομιούχου (και εγγχειρόγραφου) δανειστή και συνδίκου, αφετέρου, συνιστούν ιδιόμορφες ενοχικές σχέσεις που δημιουργούνται εκ του νόμου.⁴ Ο

⁴ Λ. Κοτσίρης, Πτωχευτικό Δίκαιο, 1996, σελ. 420 και 425, Λ. Κοτσίρης, Πτωχευτικό Δίκαιο, 2011, σελ. 487, Ευαγγ. Περάκης, Πτωχευτικό Δίκαιο, 2012, σελ. 167 και 168, Σπ. Ψυχομάνης, Πτωχευτικό Δίκαιο, 2017, σελ. 394-397, Α. Πλεύρη, Μη δικαιούχοι και μη υπόχρεοι διάδικοι στην

σύνδικος πτώχευσης είναι εκ του νόμου εντολοδόχος όχι μόνο του πτωχού, όπερ αποτελεί αυτόθροη συνέπεια της πτωχευτικής απαλλοτρίωσης, αλλά και των γενικών προνομιούχων και εγγχειρόγραφων δανειστών, όπερ αποτελεί αυτόθροη συνέπεια της κατ'άρθρο 534 ΕμπΝ αποστέρησης των τελευταίων από τα ατομικά καταδιωκτικά τους μέτρα κατά του πτωχού.

28. Επειδή, όπως αναφέρεται και στο προπαρατεθέν ιστορικό, ο αρχικός σύνδικος της πτώχευσης παρέλειψε να μνημονεύσει στην από 24-10-2007 αίτησή του προς την Εισηγήτρια της πτώχευσης, αφενός, ότι το Ελληνικό Δημόσιο είχε ασκήσει ανακοπές κατά των με αριθμούς 1782/2004 και 1781/2004 πινάκων κατάταξης, αφετέρου, ότι οι ανακοπές αυτές, μετά την άσκηση των με αριθμούς κατάθεσης 14/15-5-2006 και 13/15-5-2006 εφέσεων του Ελληνικού Δημοσίου κατά των πρωτόδικων απορριπτικών αποφάσεων, είχαν καταστεί εκ νέου εκκρεμείς ενώπιον του δικάσαντος ως εφετείου Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας, ευθύνεται κατ'αρχήν για την αποκατάσταση της ζημίας που το Ελληνικό Δημόσιο υπέστη από τις παραλείψεις του αυτές. Είναι, μάλιστα, προφανές πως ο ανωτέρω σύνδικος για τις ανωτέρω παραλείψεις του βαρύνεται, αν όχι με δόλο, τουλάχιστον με βαριά αμέλεια, καθώς, αφενός, γνώριζε ότι το Ελληνικό Δημόσιο είχε προσβάλει δικαστικά τους δύο πίνακες κατάταξης, αφετέρου, η γνώση περί της κατ'άρθρο 980 παρ.2 ΚΠολΔ νομικής αδυναμίας ικανοποίησης των δανειστών εκείνων των οποίων προσβλήθηκε η κατάταξη δικαστικά είναι γνώση που κατέχει ο μέσος σύνδικος.

29. Ακολούθως, κατά την ενώπιον του Τμήματος συζήτηση μεταξύ των μελών του, σχετικά με το ζήτημα της ευθύνης του αρχικού συνδίκου πτώχευσης και τις εφαρμοστέες διατάξεις διατυπώθηκαν οι εξής γνώμες:

A. Κατά τη γνώμη που απαρτίστηκε από τους Ευστράτιο Ηλιαδέλη, Αντιπρόεδρο ΝΣΚ, Βασιλεία Πελέκου, Χρήστο Κοραντζάνη, Παντελεήμονα Παπαδάκη και Σταυρούλα Καλαμπάλικη, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους [ψηφοί πέντε (5)], με τη γνώμη των οποίων συντάχθηκε και ο εισηγητής Επαμεινώνδας Αποστολόπουλος, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο), έγιναν δεκτά τα εξής:

30. Από τις διατάξεις των άρθρων 265 παρ.1 του ν.4738/2020 και 182 παρ.1 και 2 του ν.3588/2007 συνάγεται ότι οι διατάξεις του Εμπορικού Νόμου εφαρμόζονται στις πτωχεύσεις που κηρύχθηκαν υπό την ισχύ του και είναι ακόμη εκκρεμείς, ενώ ο ν.3588/2007, και συνεπώς και οι σχετικές με την ευθύνη του συνδίκου και την παραγραφή των αξιώσεων κατ'αυτού διατάξεις (άρθρο 80), εφαρμόζεται σε πτωχεύσεις που κηρύχθηκαν μετά την έναρξη ισχύος του (16-9-2007). Επειδή ο ΕμπΝ δεν ρυθμίζει με ειδικές διατάξεις τα ζητήματα της αστικής ευθύνης του συνδίκου και της παραγραφής των αξιώσεων κατ'αυτού, για τις πράξεις ή παραλείψεις δικηγόρου που λαμβάνουν χώρα κατά την άσκηση των καθηκόντων του ως συνδίκου εφαρμόζεται το άρθρο 73 του ΕισΝΚΠολΔ, για τις δε πράξεις ή παραλείψεις του που λαμβάνουν χώρα μετά τις 27-9-2013 (ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.4194/2013, «Κώδικας Δικηγόρων») εφαρμόζονται τα άρθρα 160-164 του ν.4194/2013.⁵ Οι διατάξεις των άρθρων 73 του ΕισΝΚΠολΔ και 160-164 του ν.4194/2013 είναι ειδικότερες σε σχέση με τις διατάξεις των άρθρων 914 επ. ΑΚ, ειδικά δε αυτές των άρθρων 160-164 του ν.4194/2013 κατά ρητή επιταγή της διάταξης του άρθρου 166 παρ.1 του ίδιου νόμου.⁶ Συνεπώς, αξιώσεις αποζημίωσης κατά δικηγόρου για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις του ως συνδίκου, οι οποίες (πράξεις ή παραλείψεις) λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια πτώχευσης διεπόμενης από τον ΕμπΝ, μπορούν να ασκηθούν αποκλειστικά με αγωγή κακοδικίας (άρθρα 73 ΕισΝΚΠολΔ και 160-164 του ν. 4194/2013 για πράξεις ή παραλείψεις που λαμβάνουν χώρα μετά τις 27-9-2013) και όχι με αγωγή εδραζόμενη στα άρθρα 914 επ. ΑΚ.⁷ Είναι διάφορη δε η περίπτωση κατά την οποία η παράνομη πράξη

⁵ Σημειώνεται ότι έως τις 18-9-2017, ημερομηνία ενεργοποίησης του μητρώου διαχειριστών αφερεγγυότητας, σύνδικος μπορούσε να διοριστεί μόνο δικηγόρος, βλ. άρθρο 2 παρ.2 του ν.4507/1966 και άρθρο 63 παρ.1 το ν.3588/2007, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του με το άρθρο 3 παρ.7 του ν.4446/2016. Βλ. Λ. Κοτσίρης, Πτωχευτικό Δίκαιο, 1996, σελ. 417.

⁶ Από την απουσία μνείας τόσο στον προϊσχύσαντα (ν.3026/1954) όσο και στον ισχύοντα Κώδικα Δικηγόρων (ν.4194/2013) της νομικής δυνατότητας διορισμού δικηγόρου ως συνδίκου δεν μπορεί να συναχθεί ερμηνευτικό επιχείρημα υπέρ της ευθύνης του κατά τις γενικές διατάξεις των άρθρων 914 επ. ΑΚ και όχι κατά τις ειδικότερες διατάξεις περί αγωγής κακοδικίας. Κατά παρόμοιο τρόπο, το γεγονός της μη συμπερίληψης στο άρθρο 1 του ν.2830/2000 (Κώδικας Συμβολαιογράφων) της υποχρέωσης συμβολαιογράφου να ασκεί καθήκοντα υπαλλήλου πλειστηριασμού και η πρόβλεψη της συγκεκριμένης υποχρέωσης το πρώτον στο άρθρο 959 του ΚΠολΔ δεν εξαλλάσσει την κατά το άρθρο 73 του ΕισΝΚΠολΔ ειδική αποζημιωτική ευθύνη του συμβολαιογράφου σε ευθύνη κατά τις διατάξεις των άρθρων 914 επ. ΑΚ.

⁷ Για το ότι η αγωγή κακοδικίας είναι το μοναδικό ένδικο βοήθημα με το οποίο μπορεί να ζητηθεί η αστική ευθύνη δικηγόρου ή συμβολαιογράφου για πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και ότι δεν είναι δυνατή η αυτοτελής θεμελίωση αξίωσης αποζημίωσης κατ'αυτών με βάση τις διατάξεις της συμβατικής ευθύνης περί εντολής (713 επ. ΑΚ) ή τις

λαμβάνει χώρα «επ'ευκαιρία» και όχι, όπως εν προκειμένω, «κατά» την άσκηση των καθηκόντων του δικηγόρου ως συνδίκου, οπότε σε αυτή την περίπτωση δύναται να θεμελιωθεί αποζημιωτική ευθύνη κατά τα άρθρα 914 επ. ΑΚ (πρβλ. ΑΠ 73/2022, 1962/2017). Για τον λόγο αυτόν, στην προκειμένη περίπτωση που η πτώχευση διέπεται από τις διατάξεις του ΕμπΝ, και δη ως προς όλα τα ζητήματα που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία της, η ευθύνη του αρχικού συνδίκου και η παραγραφή των σχετικών αξιώσεων κατ'αυτού ρυθμίζονται αποκλειστικά από τις διατάξεις των άρθρων 73 του ΕισΝΚΠολΔ και 160-164 του ν.4194/2013. Δεδομένου ότι το Ελληνικό Δημόσιο έλαβε το πρώτον γνώση των από 24-10-2007 παραλείψεων του αρχικού συνδίκου στις 26-9-2024, ημερομηνία κατά την οποία περιήλθαν στη Δ.Ο.Υ. Βέροιας τα από 26-9-2024 απαντητικά υπομνήματα της υπαλλήλου του πλειστηριασμού, η προβλεπόμενη στο άρθρο 73 παρ.5 του ΕισΝΚΠολΔ εξάμηνη αποσβεστική προθεσμία, η οποία αρχίζει από τη γνώση της ζημίας (ΑΠ 592/2019, 1444/2017, 1911/2013), δεν είχε καν εκκινήσει έως την έναρξη ισχύος του ν.4194/2013 (27-9-2013), και συνεπώς το ζήτημα της παραγραφής των σχετικών αξιώσεων του Ελληνικού Δημοσίου ρυθμίζεται από τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 161 του ν.4194/2013, στην οποία προβλέπεται τριετής παραγραφή,⁸ η οποία εκκινήθηκε εν προκειμένω στις 27-9-2013 και συμπληρώθηκε στις 27-9-2016. Ως εκ τούτου, οι σχετικές αξιώσεις του Ελληνικού Δημοσίου έχουν υποκύψει σε παραγραφή.

Β. Κατά τη γνώμη που απαρτίστηκε από τους Περικλή Αγγέλου, Αντιπρόεδρο ΝΣΚ, Θεόδωρο Ράππη, Μαρία-Λουΐζα Μπακαλάκου και Αγγελική Αναστοπούλου, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους [ψήφοι τέσσερις (4)] έγιναν δεκτά τα εξής:

31. Ο σύνδικος της πτώχευσης είναι το πρόσωπο στο οποίο ανατίθεται η διοίκηση και διαχείριση της πτωχευτικής περιουσίας και είναι φορέας δημοσίου

διατάξεις περί αδιοπρακτικής ευθύνης (914 επ. ΑΚ), βλ. ΑΠ 167/2024, 592/2019, 1592/2018, 1921/2017, 1911/2013.

⁸ Κατά τις αποφάσεις ΟΛΑΠ 8/2022, 7/2022, ΑΠ 1174/2022, 1051/2002, 258/2002 και 472/2000 νεότερος νόμος που ορίζει μακρότερο χρόνο παραγραφής εφαρμόζεται και επί των αξιώσεων που είχαν γεννηθεί υπό την ισχύ του προηγούμενου νόμου, εφόσον δεν είχε συμπληρωθεί η παραγραφή τους μέχρι την έναρξη ισχύος του νεότερου νόμου. Για το ότι παραγραφή που προβλέφθηκε με νεότερο νόμο καταλαμβάνει και αξιώσεις για τις οποίες έως την έναρξη ισχύος του δεν είχε συμπληρωθεί η προϊσχύσασα αποσβεστική προθεσμία, βλ. ΑΠ 42/2005, 1337/2004, 1120/2004 και 1098/2002.

λειτουργήματος που έλκει τη νομιμοποίηση της δραστηριότητάς του από το δικαστικό του διορισμό. Ο δικαιολογητικός λόγος της ύπαρξης του θεσμού αυτού είναι η ανάγκη, δια των διαχειριστικών ενεργειών, της προστασίας της πτωχευτικής περιουσίας και της προσήκουσας εξόφλησης των πιστωτών. Για την ευθύνη του συνδίκου προβλέπει πλέον ο ν.3588/2007 που στη παρ.4 του άρθρου 80 ορίζει ότι δεν αποκλείεται η εφαρμογή των περί αδικοπραξίας διατάξεων, σε κάθε περίπτωση όμως και υπό το κράτος του Εμπορικού Νόμου (β.δ. 19-4/1-5/1835) ο σύνδικος έχει την ίδια ευθύνη (ΝΣΚ 438/2007). Περαιτέρω, στην περίπτωση της συνδικίας και προκειμένου να αναζητηθούν ευθύνες από πράξεις ή παραλείψεις του συνδίκου, δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 160 και 161 του ν.4194/2013, ούτε συμπληρωματικά αυτές του άρθρου 73 του ΕισΝΚΠολΔ (που παραμένουν σε ισχύ, ΕφΑθ 893/2025), αλλά ευθέως οι διατάξεις των άρθρων 914 επ. ΑΚ και τούτο διότι οι περί κακοδικίας κατά δικηγόρου διατάξεις προϋποθέτουν αντισυμβατική ή παράνομη συμπεριφορά του δικηγόρου κατά την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος και στα πλαίσια της εντολής του εντολέα του για τον χειρισμό συγκεκριμένης υπόθεσης την οποία, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 36 του Κώδικα περί Δικηγόρων, οφείλει να εκτελέσει με ευσυνειδησία και επιμέλεια, σκοπούν δε στη ταχεία εκκαθάριση των υφιστάμενων κατά του δικηγόρου από την αίτια αυτή αξιώσεων, προκειμένου να διασφαλισθεί το κύρος και η αξιοπιστία του (ΕφΑθ 2533/2024). Η διαφοροποίηση των προϋποθέσεων για την άσκηση αγωγής κακοδικίας από την αγωγή λόγω αδικοπραξίας έγκειται στο ότι ο δικηγόρος κατά την άσκηση του λειτουργήματός του πρέπει να ενεργεί απερίσπαστος και ανεπηρέαστος για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων και της ελευθερίας του εντολέα του, πράγμα που θα ήταν ανέφικτο αν η δικαστική του καταδίωξη δεν περιοριζόταν στο αναγκαίο πλαίσιο που οριοθετούν οι περί κακοδικίας διατάξεις τόσο από άποψη βαθμού υπαιτιότητας όσο και από άποψη χρόνου και δικονομικών προϋποθέσεων άσκησης της σχετικής αγωγής (ΕφΑθ 769/2025).

Οι παραπάνω λόγοι και προϋποθέσεις δεν συντρέχουν στη περίπτωση της συνδικίας αφού, όπως προελέχθη, ο σύνδικος διορίζεται με δικαστική απόφαση, δεν διεκπεραιώνει συγκεκριμένη υπόθεση συγκεκριμένου πελάτη, δεν εκπροσωπεί κανέναν, αλλά έργο του είναι η ολοκλήρωση της πτωχευτικής διαδικασίας κατά τρόπο σύννομο και επιμελή ώστε να προστατευθεί η πτωχευτική περιουσία και να ικανοποιηθούν προσηκόντως οι πιστωτές.

Γ. Η με τα ανωτέρω υπό Β αναφερόμενα συγκλίνουσα γνώμη της Νομικής Συμβούλου του Κράτους Αφροδίτης Καρούκη [ψήφος μία (1)], κατά την οποία:

32. Δεν έχουν εφαρμογή εν προκειμένω οι διατάξεις των άρθρων 73 του ΕισΝΚΠολΔ και 160-161 του ν.4194/2013 καθόσον στοιχείο θεμελιωτικό της αγωγής κακοδικίας κατά δικηγόρου και της αποζημιωτικής του ευθύνης αποτελεί, εκτός των άλλων, η ζημία να οφείλεται σε αντισυμβατική ή παράνομη συμπεριφορά του δικηγόρου, πράξη ή παράλειψή του, κατά την ενάσκηση των δικηγορικών καθηκόντων του, όπως αυτά προσδιορίζονταν τον κρίσιμο χρόνο από το ν.δ. 3026/1954 (Α' 235) «περί Κώδικος Δικηγόρων» και ήδη από τον ν.4194/2013. Οι δε συνεπαγόμενοι από την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων περιορισμοί στην άσκηση της αγωγής προϋποθέτουν την ιδιαίτερη σχέση έμμισθης εντολής μεταξύ του δικηγόρου και του εντολέα που τον επέλεξε και αποβλέπουν αφενός στο να καταστήσουν προσεκτικό τον τελευταίο, αφετέρου να περιφρουρήσουν το γενικότερο συμφέρον που επιβάλλει ασφαλή και ταχεία εκκαθάριση των σχετικών με την ανάθεση εντολής σε δικηγόρο διαφορών (πρβλ. ΑΠ 1592/2018, 1856/2017, ΕφΑθ 2771/2022). Η ιδιότητα του συνδίκου περιλαμβάνει περισσότερες επιμέρους ιδιότητες, καθώς αυτός διοικεί την πτωχευτική περιουσία και ενεργεί ως νόμιμος αντιπρόσωπος του πτωχού ως προς αυτή (άρθρο 534 ΕμπΝ), καθώς και ως δημόσιος λειτουργός, ασκώντας την εξουσία που του απονέμει ο νόμος και που χαρακτηρίζεται ως κρατικώς συνδεδεμένη δραστηριότητα, η οποία νομιμοποιείται από το δικαστήριο, ευθυνόμενος απέναντι τόσο στον πτωχό όσο και στους πιστωτές για κάθε πταίσμα. Η κατά τα ανωτέρω ζημία του Δημοσίου δεν προκλήθηκε από τον αρχικό σύνδικο πτώχευσης κατά την άσκηση καθηκόντων πληρεξουσίου δικηγόρου του Δημοσίου αλλά κατά την άσκηση του λειτουργήματος συνδίκου πτώχευσης, λειτούργημα για την άσκηση του οποίου, σύμφωνα με τον ισχύοντα κατά τον διορισμό του Εμπορικό Νόμο (άρθρο 551) δεν απαιτείτο καν η δικηγορική ιδιότητα [ιδ. και άρθρο 3 παρ. 7 ν. 446/2016 (Α' 240), και 137 παρ. 1 ν.4738/2020 (Α' 207)]. Σύμφωνα δε με πάγια νομολογία (ΑΠ 1611/2018, 859/1998, 53/1995, ΕφΑθ 49/2017, Εφίωαν 479/2007, ΕφΛαρ 140/2006 κ.άλ.), στην περίπτωση που, υπό την ισχύ του ΕμπΝ, σύνδικος οριζόταν δικηγόρος, δεν δικαιούτο αμοιβής κατά τον Κώδικα περί δικηγόρων για τις υπηρεσίες που προσέφερε υπό αυτή του την ιδιότητα. Κατ'ακολουθία των ανωτέρω, δύναται να ασκηθεί από το Ελληνικό Δημόσιο κατά του ως άνω συνδίκου, ο οποίος του

προξένησε ζημία κατά την άσκηση των καθηκόντων του, αγωγή κατά τις κοινές διατάξεις του ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου.

33. Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 822 και 823 ΑΚ συνάγεται ότι ο θεματοφύλακας κατά τη φύλαξη του πράγματος οφείλει να τηρεί τις απορρέουσες από τη σύμβαση της παρακαταθήκης υποχρεώσεις του και να επιδεικνύει την επιμέλεια που επιδεικνύει στις δικές του υποθέσεις. Ευθύνεται, συνεπώς, κατ'αρχήν και για ελαφρά αμέλεια, εκτός αν αποδείξει ότι και στις δικές του υποθέσεις δεν είναι επιμελέστερος, ενώ, αν για τη φύλαξη του πράγματος λαμβάνει αμοιβή, ευθύνεται και για ελαφριά αμέλεια, και δη ακόμη και αν αποδείξει ότι στις δικές του υποθέσεις δεν είναι επιμελέστερος (ΑΠ 1862/2014). Για βαριά αμέλεια, όμως, ευθύνεται σε κάθε περίπτωση, καθώς σύμφωνα με το άρθρο 333 ΑΚ *«Όποιος ευθύνεται με μέτρο μόνο την επιμέλεια που δείχνει συνήθως στις δικές του υποθέσεις, δεν απαλλάσσεται από την ευθύνη για βαριά αμέλεια»* (ΑΠ 1492/2021, 647/2017, 1964/2013, 1776/2012). Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μετά την καταβολή σε αυτόν του πλειστηριάσματος καθίσταται θεματοφύλακας αυτού (βλ. Ι. Μπρίνιας, Αναγκαστική Εκτέλεσις, Β' Έκδοσις, τ. Β', σελ.893, Β. Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ, 1997, άρθρο 980, αριθμ.2), ευθυνόμενος κατά τα ανωτέρω.

34. Ακολούθως, κατά την ενώπιον του Τμήματος συζήτηση μεταξύ των μελών του, σχετικά με το ζήτημα της ευθύνης της υπαλλήλου του πλειστηριασμού και την παραγραφή των σχετικών αξιώσεων κατ'αυτής διατυπώθηκαν δύο γνώμες: **A.** Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, που απαρτίστηκε από τους Ευστράτιο Ηλιαδέλη, Περικλή Αγγέλου, Αντιπρόεδρους ΝΣΚ, Θεόδωρο Ράπτη, Μαρία-Λουΐζα Μπακαλάκου, Βασιλεία Πελέκου, Αγγελική Αναστοπούλου, Χρήστο Κοραντζάνη, Παντελεήμονα Παπαδάκη και Σταυρούλα Καλαμπαλίκη, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους [ψήφοι εννιά (9)], με τη γνώμη των οποίων συντάχθηκε και ο εισηγητής Επαμεινώνδας Αποστολόπουλος, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο), έγιναν δεκτά τα εξής:

35. Αποζημιωτική ευθύνη έναντι του Ελληνικού Δημοσίου υπέχει κατ'αρχήν και η υπάλληλος του πλειστηριασμού, καθώς από βαριά αμέλεια διένειμε το πλειστηρίασμα σε δανειστές των οποίων η κατάταξη είχε προσβληθεί με άσκηση ανακοπών (Ι. Σπυριδάκης, Αναγκαστική Εκτέλεση, 2018, σελ. 210, Ι. Μπρίνιας, Αναγκαστική Εκτέλεσις, Β' Έκδοσις, τ. Β', σελ.1203). Τελούσε, μάλιστα, σε γνώση του γεγονότος της προσβολής των πινάκων που είχε

συντάξει, καθώς από την με αριθμό 475/13-5-2004 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Βέροιας ... προκύπτει ότι της είχε νομίμως επιδοθεί ακριβές αντίγραφο της με αριθμό κατάθεσης 1475/TM/149/2004 ασκηθείσης ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βέροιας ανακοπής κατά του με αριθμό 1782/2004 πίνακα κατάταξης, ενώ από την με αριθμό 474/13-5-2004 έκθεση επίδοσης του ίδιου δικαστικού επιμελητή προκύπτει ότι της είχε νομίμως επιδοθεί ακριβές αντίγραφο της με αριθμό κατάθεσης 1474/TM/149/2004 ασκηθείσης ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βέροιας ανακοπής κατά του με αριθμό 1781/2004 πίνακα κατάταξης.

36. Η μνεία στην από 24-10-2007 αίτηση του αρχικού συνδίκου της πτώχευσης προς την Εισηγήτρια της πτώχευσης περί παραίτησης του Ελληνικού Δημοσίου από τις ασκηθείσες εφέσεις του κατά των αποφάσεων του Ειρηνοδικείου Αλεξάνδρειας με αριθμούς 20/2006 και 21/2006 αφορά διαφορετικές ανακοπές και όχι τις εν προκειμένω κρίσιμες με αριθμούς κατάθεσης 1475/TM/149/2004 και 1474/TM/149/2004. Σημειώνεται ότι και υπό το νομοθετικό καθεστώς του ΕμπΝ η από τον εισηγητή δικαστή κήρυξη πίνακα διανομής ως εκτελεστού συνδέεται απλώς με τη δικαστική εποπτεία της διαδικασίας της πτώχευσης και τη νομοθετική επιλογή το έργο του συνδίκου να ελέγχεται και να επικυρώνεται από δικαστικό όργανο, και δεν ταυτίζεται εννοιολογικά με την εκτελεστότητα που απορρέει είτε από την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας άσκησης ανακοπής είτε από την τελεσίδικη απόρριψη της τυχόν ασκηθείσης ανακοπής,⁹ και συνεπώς στην προκειμένη περίπτωση η κήρυξη από την Εισηγήτρια της πτώχευσης των συνταχθέντων από τον αρχικό σύνδικο πινάκων διανομής ως

⁹ Β. Χατζηγιάννου, Η πτώχευση ως διαδικασία συλλογικής εκτέλεσης, υποσημείωση 149 στη σελίδα 185, σε: Ένωση Ελλήνων Δικονομολόγων: Δικονομικά ζητήματα του πτωχευτικού δικαίου, 2012. Τούτο, εξάλλου, αποδεικνύεται τόσο από το γεγονός ότι στην προκειμένη περίπτωση, δεδομένου ότι ο πλειστηριασμός επισπεύσθηκε από ενέγγυο (ενυπόθηκο) δανειστή, η εκτελεστική διαδικασία διέπεται από τις διατάξεις του ΚΠολΔ και μόνο η διανομή του αναλογούντος στους εκπροσωπούμενους από τον σύνδικο πιστωτές διέπεται από τις διατάξεις της πτωχευτικής διαδικασίας (ΑΠ 776/2009), όσο και από το γεγονός ότι ακόμη και στην περίπτωση ρευστοποίησης της πτωχευτικής περιουσίας βάσει των (τότε) διεπουσών την πτωχευτική διαδικασία διατάξεων, μετά τη διαδικασία της επαλήθευσης και εξέλεξης των αναγγελθεισών πιστώσεων μπορούσαν να ασκηθούν (δικονομικού χαρακτήρα) αντιρρήσεις κατά του συνταχθέντος, και από τον εισηγητή δικαστή εκτελεστού κηρυχθέντος, πίνακα διανομής με μοναδικό αντικείμενο τη σειρά της διανομής/κατάταξης (ΑΠ 1300/2023, 263/2019, 225/2010, 60/1997), ενώ κατ'άρθρο 596 ΕμπΝ πιστωτής που για οποιονδήποτε λόγο απώλεσε την προθεσμία αναγγελίας της απαίτησής του μπορεί με ανακοπή που ασκείται έως και την τελευταία διανομή του προϊόντος εκκαθάρισης της πτωχευτικής περιουσίας να ζητήσει την επαλήθευση και την κατάταξη της απαίτησής του.

εκτελεστών δεν αίρει την ευθύνη της υπαλλήλου του πλειστηριασμού. Δεδομένου ότι η υπάλληλος του πλειστηριασμού τελούσε, όπως προαναφέρθηκε, σε γνώση της εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου άσκησης ανακοπών κατά των υπ'αυτής συνταγέντων πινάκων κατάταξης με αριθμούς 1782/2004 και 1781/2004, όφειλε - προτού προβεί σε διανομή των πλειστηριασμάτων - να διερευνήσει τη δικαστική πορεία των ανακοπών αυτών (είτε υποβάλλοντας σχετικό ερώτημα στον σύνδικο είτε απευθύνοντας σχετικό έγγραφο στη γραμματεία του δικαστηρίου όπου είχαν κατατεθεί οι ανακοπές) και να ενημερώσει σχετικά την Εισηγήτρια της πτώχευσης.

37. Η αποζημιωτική αξίωση, όμως, του Ελληνικού Δημοσίου έχει υποκύψει στην αποσβεστική προθεσμία του άρθρου 73 παρ.5 του ΕισΝΚΠολΔ, καθώς από τις 26-9-2024, οπότε το Ελληνικό Δημόσιο έλαβε διά του απαντητικού υπομνήματος της υπαλλήλου του πλειστηριασμού προς τη Δ.Ο.Υ. Βέροιας γνώση της παράνομης διανομής του πλειστηριάσματος, έως σήμερα έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μείζον του εξαμήνου.

Β. Μειοψήφησε η Νομική Σύμβουλος του Κράτους Αφροδίτη Καρούκη [ψήφος μία (1)] , η οποία διατύπωσε την ακόλουθη γνώμη:

38. Τυχόν αποζημιωτική ευθύνη της υπαλλήλου του πλειστηριασμού δεν δύναται να θεμελιωθεί στην ιδιότητά της ως θεματοφύλακα του πλειστηριάσματος, πρωτίστως επειδή νομίμως εκπλήρωσε τις απορρέουσες από την εν λόγω ιδιότητα υποχρεώσεις της, με την παρακατάθεση του ποσού του στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, αλλά στην ιδιότητά της ως υπαλλήλου του πλειστηριασμού, κατά την άσκηση των καθηκόντων της οποίας έδωσε εντολή στο ανωτέρω Ταμείο να προβεί στην καταβολή του παρακατατεθέντος ποσού στον σύνδικο, προκειμένου να διανεμηθεί στους εργαζόμενους προς εξόφληση των καταταγείσων στους αντίστοιχους πίνακες κατάταξης απαιτήσεών τους, μολονότι μεταξύ αυτών περιλαμβάνονταν και απαιτήσεις των οποίων η κατάταξη δεν είχε τελεσιδικήσει έναντι του Δημοσίου. Για δε την αποκατάσταση της προξενθείσας στο Ελληνικό Δημόσιο ζημίας, έχουν εφαρμογή οι κοινές ουσιαστικές και δικονομικές διατάξεις, εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές, πλην της ζημίας, προϋποθέσεις εφαρμογής των πρώτων, και όχι οι διατάξεις του άρθρου 73 του ΕισΝΚΠολΔ.

39. Ακολουθώντας, κατά την ενώπιον του Τμήματος συζήτηση μεταξύ των μελών του, σχετικά με το ζήτημα της ευθύνης του εν ενεργεία συνδίκου πτώχευσης και

την παραγραφή των σχετικών αξιώσεων κατ'αυτού διατυπώθηκαν οι εξής γνώμες:

A. Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, που απαρτίστηκε από τους Ευστράτιο Ηλιαδέλη, Περικλή Αγγέλου, Αντιπρόεδρους ΝΣΚ, Θεόδωρο Ράππη, Μαρία-Λουΐζα Μπακαλάκου, Βασιλεία Πελέκου, Αγγελική Αναστοπούλου, Χρήστο Κοραντζάνη, Παντελεήμονα Παπαδάκη και Σταυρούλα Καλαμπάλικη, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους [ψήφοι εννιά (9)], με τη γνώμη των οποίων συντάχθηκε και ο εισηγητής Επαμεινώνδας Αποστολόπουλος, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο), έγιναν δεκτά τα εξής:

40. Με αποζημιωτική ευθύνη έναντι του Ελληνικού Δημοσίου βαρύνεται κατ'αρχήν και ο εν ενεργεία σύνδικος πτώχευσης, καθώς μετά τη δημοσίευση των με αριθμούς 55/2021 και 6/2022 αποφάσεων του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας στις 22-12-2021 και 8-2-2022 αντιστοίχως ουδέν έπραξε προκειμένου τα παρανόμως εισπραχθέντα ποσά να αποδοθούν στο Ελληνικό Δημόσιο ως πραγματικό δικαιούχο. Το ποσό της αποζημίωσης αντιστοιχεί σε ό,τι αποδειχθεί πως το Ελληνικό Δημόσιο ζημιώθηκε από τις ανωτέρω παραλείψεις του εν ενεργεία συνδίκου, η δε παραγραφή της σχετικής αξίωσης, η οποία εκκινήθηκε στις 6-11-2024, ήτοι από την επομένη της περιέλευσης στη Δ.Ο.Υ. Βέροιας του με ημερομηνία 2-11-2024 απαντητικού εγγράφου του εν ενεργεία συνδίκου με το οποίο αυτός γνωστοποίησε το πρώτον την άρνησή του να προβεί στις δέουσες ενέργειες για να αποδοθεί το συνολικό ποσό στο Ελληνικό Δημόσιο, συμπληρώνεται στις 6-11-2027.

41. Σημειώνεται ότι, κατά τη γνώμη αυτή, ακόμη και αν ήθελε υποτεθεί αληθής ο ισχυρισμός που περιέχεται στο από 2-11-2024 απαντητικό έγγραφό του προς τη Δ.Ο.Υ. Βέροιας, περί δήθεν αυτοδίκαιης περάτωσης της πτώχευσης λόγω παρόδου εικοσαετίας από την κήρυξή της, η ευθύνη του εν ενεργεία συνδίκου της πτώχευσης δεν αναιρείται, δεδομένου ότι η πτώχευση κηρύχθηκε στις 29-10-2002 και η εικοσαετία συμπληρώθηκε στις 30-10-2022, ήτοι σε χρόνο πολύ μεταγενέστερο από τις ημερομηνίες δημοσίευσης των ως άνω μνημονευόμενων αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων. Σε κάθε περίπτωση, η προκείμενη πτώχευση δεν έχει περατωθεί, καθώς, όπως προκύπτει από την με αριθμό 17/2025 διάταξη της Εισηγήτριας της πτώχευσης, με την οποία απορρίφθηκε η με αριθμό πρωτοκόλλου 36/5-6-2024 αίτηση του εν ενεργεία συνδίκου περί κήρυξης της παύσης των εργασιών της και διατάχθηκε εν ταυτώ

η παράταση της πτωχευτικής διαδικασίας έως τις 24-12-2025, υφίστανται εκκρεμότητες (είσπραξη οφειλόμενου ποσού από γενόμενη πώληση περιουσίας της πτωχής, ρευστοποίηση έτερης διαθέσιμης περιουσίας της πτωχής και σύνταξη πίνακα διανομής) που δεν οφείλονται σε αδράνεια και παρελκυστική τακτική, και συνεπώς η διαδικασία της πτώχευσης δεν έχει περατωθεί αυτοδικαίως με τη συμπλήρωση είκοσι ετών από την κήρυξή της (ΑΠ 792/2020, 446/2016, ΤριμΕφΑθ 675/2025, ΤριμΕφΠειρ 32/2024).

Β. Μειοψήφησε η Νομική Σύμβουλος του Κράτους Αφροδίτη Καρούκη [ψήφος μία (1)] , η οποία διατύπωσε την ακόλουθη γνώμη:

42. Δεν θεμελιώνεται στο πραγματικό του ερωτήματος αποζημιωτική ευθύνη του εν ενεργεία συνδίκου έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, από τυχόν παράλειψη του πρώτου, προεχόντως επειδή δεν υφίστατο συγκεκριμένη ενέργεια και ειδικότερα, ένδικο βοήθημα το οποίο δύνατο να ασκήσει αυτός προς αποκατάσταση της ζημίας του Δημοσίου, και το οποίο, επιπλέον, να παρίσταται αποτελεσματικότερο προς επίτευξη του παραπάνω σκοπού, από την ταμειακή βεβαίωση της αντίστοιχης προς τη ζημία του Δημοσίου οφειλής, στην οποία μόνο το τελευταίο δύναται να προβεί. Συνεπώς, δεν θεμελιώνεται ζημία του Δημοσίου προκληθείσα από το παραπάνω πρόσωπο.

Σχετικά με το 2^ο υποερώτημα:

43. Το δικαίωμα του Δημοσίου να προβεί στην ταμειακή βεβαίωση των απαιτήσεων του που απορρέουν από την με αριθμό 6/2022 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας, ακόμη και αν ήθελε υποτεθεί ότι η διάταξη του άρθρου 71 παρ.1 εδαφ. γ' του ν.542/1977 που απαγορεύει τη διενέργεια ταμειακής βεβαίωσης μετά την παρέλευση τριετίας, αρχομένης από το τέλος του έτους εντός του οποίου αποκτήθηκε ο νόμιμος τίτλος, αφενός, εξακολουθεί να ισχύει και δεν έχει καταργηθεί, αφετέρου, καταλαμβάνει και την προκείμενη περίπτωση,¹⁰ δεν έχει υποκύψει στην ως άνω τριετή αποσβεστική προθεσμία,

¹⁰ Επιχείρημα περί του αντιθέτου συνάγεται από το σκεπτικό της με αριθμό 1783/2002 απόφασης του ΣτΕ, από το οποίο προκύπτει ότι στην περίπτωση κήρυξης προμηθευτή ως εκπτώτου από σύμβαση προμήθειας και καταλογισμού σε βάρος του της διαφοράς τιμής του προμηθευτού υλικού μεταξύ αρχικής και νέας, συναφθείσας μετά την έκπτωση, σύμβασης το δικαστήριο προέβη σε αναλογική εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 71 παρ.1 εδαφ. γ' του ν.542/1977 (την αναλογική εφαρμογή της συγκεκριμένης διάταξης, και δη με πανομοιότυπο σκεπτικό με αυτό της με αριθμό 1783/2002 απόφασης του ΣτΕ, δέχτηκε η με αριθμό 608/2005 ΓνμΔΝΣΚ για την περίπτωση ταμειακής βεβαίωσης οφειλών προερχομένων από μεταβίβαση ή χρήση ανταλλαξίμων ακινήτων), προϋπόθεση της οποίας (της αναλογικής εφαρμογής) είναι η προηγούμενη διαπίστωση της ύπαρξης νομοθετικού κενού.

καθώς από το τέλος του έτους εντός του οποίου δημοσιεύθηκε η ως άνω απόφαση (31-12-2022) έως σήμερα έχει μεσολαβήσει χρονικό διάστημα μικρότερο της τριετίας. Όπως προαναφέρθηκε (υπό στοιχείο 1), οι απαιτήσεις από τις οποίες αποβλήθηκαν οι καθών με τις με αριθμούς 55/2021 και 6/2022 αμετάκλητες αποφάσεις του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας είναι ίδιες, και συνεπώς το Ελληνικό Δημόσιο ενδείκνυται να προβεί στην ταμειακή βεβαίωση των ποσών για τα οποία κατατάσσεται με την με αριθμό 6/2022 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας, καθώς το εν λόγω δικαίωμά του, σύμφωνα και με την κρατούσα νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, δεν έχει υποκύψει στην τριετή αποσβεστική προθεσμία του άρθρου 71 παρ.1 εδαφ. γ' του ν.542/1977.

Σχετικά με το 3^ο υποερώτημα:

44. Εξ όλων των ανωτέρω συνάγεται ότι το Ελληνικό Δημόσιο διά του αρμοδίου οργάνου του (Δ.Ο.Υ. Βέροιας) θα βεβαιώσει ταμειακά σε βάρος των εργαζομένων τα ποσά για τα οποία κατετάγη το ίδιο με την με αριθμό 6/2022 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας.

45. Ταμειακή βεβαίωση δεν μπορεί να διενεργηθεί ούτε σε βάρος του αρχικού ούτε σε βάρος του εν ενεργεία συνδίκου πτώχευσης, καθώς δεν μπορεί να συγκροτηθεί επί τη βάσει της με αριθμό 6/2022 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας νόμιμος τίτλος κατ'αυτών, δεδομένου ότι το δεδικασμένο της ανωτέρω απόφασης καλύπτει μόνο το ζήτημα της ανυπαρξίας προνομίου των αποβληθεισών απαιτήσεων, ενώ τόσο το ζήτημα της πρόωρης κατάταξης των αποβληθέντων εργαζομένων και το συναφές ζήτημα της υπαιτιότητας του αρχικού συνδίκου, όσο και το ζήτημα της παράνομης παράλειψης του εν ενεργεία συνδίκου να προβεί στις δέουσες ενέργειες επί σκοπώ επιστροφής στην πτωχευτική περιουσία των ποσών που αντιστοιχούν στις πρόωρα ικανοποιηθείσες απαιτήσεις ουδόλως τέθηκαν (και εξετάστηκαν) έστω ως παρεμπόπτοντα στη σχετική δίκη.

Απάντηση

46. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ε' Τμήμα) γνωμοδοτεί ως εξής:

α) Για την είσπραξη των ποσών στα οποία το Ελληνικό Δημόσιο κατετάγη οριστικά, μπορεί είτε να διενεργηθεί ταμειακή βεβαίωση σε βάρος των δανειστών εκείνων των οποίων οι απαιτήσεις αποβλήθηκαν μερικά είτε να

ασκηθεί κατ'αυτών αγωγή αδικαιολόγητου πλουτισμού σε περίπτωση που δεν καταστεί εφικτή η διενέργεια ταμειακής βεβαίωσης μέχρι τις 31-12-2025. Πάντως, λόγω της ταχύτητας και αποτελεσματικότητάς της πρέπει να προτιμηθεί η διαδικασία της διοικητικής εκτέλεσης (ομόφωνα).

Δύναται, επίσης, να ασκηθεί αγωγή κακοδικίας κατά του εν ενεργεία συνδίκου (κατά πλειοψηφία).

Λόγω της διαπιστωθείσας ισοψηφίας, το ζήτημα αν κατά του αρχικού συνδίκου πτώχευσης μπορεί να ασκηθεί αποκλειστικά αγωγή κακοδικίας κατ'άρθρα 160-164 του ν.4194/2013 ή αγωγή αποζημίωσης κατά τα άρθρα 914 επ. ΑΚ παραπέμπεται κατ'άρθρο 9 παρ.4 εδαφ.δ' του ν.4831/2021 («Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους...», Α' 170) στην Τακτική Ολομέλεια του ΝΣΚ.

β) Το δικαίωμα του Δημοσίου να προβεί στην ταμειακή βεβαίωση των ποσών στα οποία κατατάσσεται με την με αριθμό 6/2022 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βέροιας δεν έχει υποκύψει στην τριετή αποσβεστική προθεσμία του άρθρου 71 παρ.1 εδαφ. γ' του ν.542/1977, η οποία συμπληρώνεται στις 31-12-2025.

γ) Η Δ.Ο.Υ. Βέροιας θα προβεί σε ταμειακή βεβαίωση σε βάρος μόνο των εργαζομένων, των οποίων ακυρώθηκε μερικά η κατάταξη (ομόφωνα).

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 4-12-2025

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Ο Εισηγητής

Ευστράτιος Ηλιαδέλης
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Επαμεινώνδας Αποστολόπουλος
Πάρεδρος ΝΣΚ